

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1927.

Ljubljana, 12. marca 1927.

Štev. 3.

15.

Pastirski list o treznosti in navodila.

Vernikom: Bodimo trezni!

Leta 1910. nas je nad pet sto Slovencev skupno romalo v sveto deželo, v Jeruzalem. Med potjo je prišel k meni eden romarjev in mi je približno to-le pripovedoval:

»Svoje dni sem bil grd pijanec. Vsako nedeljo se me je žena bala, so otroci plašno od mene bežali, je bilo mnogo prepira in grdega preklinjevanja v moji hiši. Tudi med tednom je pri nas manjkalo veselja in blage družinske ljubezni. Močno sem se zadolžil. Nesrečen sem bil jaz, nesrečna žena, nesrečni otroci.«

»Ko sem nekega dne to premišljeval, sem spoznal svojo nespamet, pa tudi svoje surovo brezobzirnost do žene in do otrok. Kesal sem se in sklenil sem, da se gotovo poboljšam. Bil sem mož-beseda. V pivske tovarišije nisem zahajal. Vsako nedeljo sem bil še za dne doma. Nikdar več se nisem opijanal. Žena me je pogledovala, kar ni mogla verjeti. Kmalu se ji otaja srce, se ji razveseli obraz in se me v srčni zakonski ljubezni oklene. Otroci niso več pred menoj trepetali. V nedeljah popoldne so me težko pričakovali, kar nasproti so mi prihajali in so veselo okoli mene poskakovali. Ves sem oživel, kakor da sem nov človek. V moji družini je zavladal mir, je zakraljevala ljubezen. Polagoma sem poplačal dolgove in sem še kaj v hranilnico naložil.«

»Ko pride povabilo za romanje v Jeruzalem, me je sirašno mikalo. Toda, kaj bo žena rekla? Jaz pogledam njo, ona pa mene. Povprašam jo, ali bo kaj huda, če grem v Jeruzalem? Odgovori mi s smeškom na licu: 'Kaj bom huda, le pojdi, saj imaš prihranjenega denarja.' Kako sem vesel sedaj in kaj šele bo, ko se povrnem nazaj k ženi in otrokom!«

Ta zgodba me je izredno ganila. Kar pozabiti je ne morem. In ko sem premišljeval, kako naj vas vnamem za treznost zoper nezmerno popivanje, mi je prišla na misel in sem vam jo za uvod povedal.

Kako me boli srce, ko čitam o pijančevanju. Ko čitam o divjih pobjih in o groznih umorih, storjenih v pijančevanju! Ker je delo za treznost premišljeno in po načrtu pri nas nekako zastalo, sem sklenil, da vas na to iznova pobudim. Zato vas bom 1. spomnil na vsestransko škodo

nezmernega popivanja in vas bom 2. nujno povabil na skupen in pre-mišljen odpor zoper tega sovražnika; in bom 3. zopet ustanovil v ta namen potrebno organizacijo.

1. Škoda nezmernosti.

Vsakemu človeku škodujejo opojne pijače, ako se nezumno uživajo. Zakaj škodujejo? Zato, ker imajo v sebi alkohol, to je neko brezbarvno tekočino, ki je v prirodi ni, pač pa se po vrenju in kipenju pridela iz sadja, ki ima sladkor v sebi. O alkoholu trdijo zdravniki in vsakdanja izkušnja uči, da je strup, ki zaužit škoduje vsem delom človeškega telesa.

Zdravniki so preiskavali tiste dele človeškega telesa, na katere prav posebno vplivajo zaužite opojne pijače, namreč želodec, ledvice, jetra, srce, možgane. Našli so, da vse te dele telesa nezmerne pijača pokvari in razdene, in zaradi njih postane bolno celo telo. Kako strašno pokvarjeni so omenjeni telesni deli v pijancu, kažejo slike, ki jih imajo po šolah in ki se lahko vidijo pri protialkoholnih poučnih predavanjih. Že ta pogled te mora prestrašiti in z gnusom do pijanstva napolniti.

Da se ti ta gnus poveča, poglejva razen škode na telesu, še druge nesrečne posledice, ki prihajajo iz nezmernega uživanja tega strupa, namreč iz pijančevanja.

1. Škoduje ti na premoženju. Ali nam niso znani zgledi, kako je marsikatero posestvo propadlo, ker je bil gospodar pijanec. Kdor je suženj strasti pijančevanja, ne misli na gospodarstvo, ne misli na potrebe hiše in rodbine. Kolikokrat primanjkuje najpotrebnejših stvari pri hiši, a gospodar popiva in zapravlja denar. Vprašam vas, ali ni revščine prav pogosto krivo pijanstvo? Številke, ki jih objavljajo, kažejo, koliko se pri nas popije. Kako bi se mogli ti milijoni zapravljenega denarja porabiti v korist poedinih družin, pa tudi za splošne dobrotelne in prosvetne namene.

2. Še bolj grozna je pa dušna škoda za naše družine. Alkohol nezumno uživan zamori v človeku vsa boljša čuvstva, pa mu le bolj živalsko stran telesa razvija. Poglejmo! Oče je pijanec: nima prav nič prave, srčne zakonske ljubezni, nima prav nič svetega očetovskega čuvstva do otrok. In kako govori! Surovo vpije, preklinja in kar pretepal bi ženo in otroke, da morajo večkrat bežati pred njim. Fant je pijanec: kako surovo in nesramno govori, kako se zadira nad starši, nad brati in sestrami!

V taki družini ni veselja, ni ljubezni, ni miline in krotkosti in miru. Kaj bo z malimi otroki? Ker rastejo sredi tolike surovosti, kar vse na njihovo srce pogubno vpliva, pač ne morejo biti blagega, veselega, krotkega srca. Žalostni so, trepetajo, v srcu se jim kuha jeza, sovražnost; očeta ne morejo spoštovati, brata ne ljubiti. Oh, kako žalostno je njihovo življenje! Morda ga dobra mati nekoliko omilijo, morebiti ga tudi ljubezniv veroučitelj nekoliko razveseli, vendar bo navadno slaba stran prevladovala. — Kaj ne, kako žalostno je življenje v taki družini! Kako bo tak oče, tak mož obstal pred Bogom, pravičnim sodnikom!

3. Nova škoda prihaja iz pijančevanja za družabno življenje. Ali ne prinašajo časopisi poročil o surovosti, o preklinjevanju, o pretepih, o ubojih vsled pijanosti? Alkohol vpliva pogubno na možgane, da se zmanjša moč dušnega življenja navezanega na možgane, pa pijanec ne more prav razmišljevati in preudarjati, da bi mogel presoditi svoja dejanja. Pač pa se jači živalska stran, jeza, togota, trma. Že neprijetna beseda požene pijanca na surova dejanja, na pretep, na pobijanje s koli in z nožem, kaj šele kako zbadanje in očitovanje! Zbudi se staro sovraštvo, zbudi se spomin na kako razžalitev, pa vzplamti jeza, prične se prepir, nastane pretep, izvrši se ubojstvo. — Grozno, strašno! Toda prepogosta dejanja nam to dokazujejo.

4. Kaj pa duša? Kdor se močno opije, greši smrtno. Pijančevanje pride v navado, ki je nazadnje tako silna, da je dotičnik ne more več premagati. Večkrat ga zaboli vest, tudi k spovedi gre, vse obljubi, toda kaj hitro se v pregreho povrne. In koliko drugih grehov stori! Preklinjevanje, celo bogokletstvo, prepir doma, grozno pohujšanje, nesramno govorjenje in prepevanje, nečisti grehi! O kako neizrečeno grda in umazana je duša pijančeva! Ni čuda, da zakrknje, postane trdovraten in mu nazadnje nobena še tako prijateljska beseda nič ne zaleže, ga nič ne gane, še razkači in raztogoti ga. Pijanec je v vednem smrtnem grehu. In ako nagloma umrje? Gorje!

2. Odpor proti temu sovražniku.

V tem oziru smo vsi dolžni, da ostanemo zmerni. Nekateri so dolžni, da se opojne pijače popolnoma vzdrže, vsem se pa popolna vzdržnost svetuje.

1. Torej zmerni moramo biti vsi. Zmernost je ona čednost, ona notranja moč duše, ki uživanje zamamljive pijače drži v pravih mejah, v mejah popolne treznosti.

Alkohol se sicer ne pije čist, ampak je primešan v pivu, v vinu in posebno v žganju. V pivu pride na sto delov okoli 5 delov alkohola, v vinu do 12, da celo do 15, do 20 delov, v žganju pa od 50 do 70 delov. Po tem presoajte nevarnost in škodljivost pijač.

Otrokom, pa tudi odraslim, ki niso trdnega zdravja, opojne pijače navadno škodujejo, tudi če jih ne uživajo ravno preobilno. Zdravemu človeku ne bo škodovalo, če izpije kdaj čašo vina ali piva. Tudi naš Gospod J. K. je užival vino, če je bil povabljen na kak obed, in tudi o mnogih svetnikih vemo, da so ga pili, seveda le malo in navadno samo ob velikih praznikih. Zmernega uživanja vina ali piva nam sveta vera ne prepoveduje. Kakor hitro pa človek mero prekorači, ko vino že v glavi začuti, ko postane nenavadno zgovoren in se mu začne že jezik zapletati, postane uživanje pregrešno in kaj lahko dovede do popolne pijanosti, ki je smrtni greh.

Za doseglo vseobče zmernosti je potrebno, da se že otrok v tem duhu vzgaja. Nikar mu pijače ne hvali kot nekaj posebno zaželjenega.

Otrok naj ve, kako nevarna je opojna pijača. Gnusi naj se mu žganje, boji naj se vina zapeljivca, na pivo naj se ne navadi. Ako kak pijanec mimo hiše kriči, pokaži ga otroku, da se mu zastudi in sklene, da nikdar tak ne bo.

Kako pametna je državna zapoved, da se otrokom že v šoli zbuja gnus do pijanosti. Skoraj v vseh šolah imajo slike o delih našega telesa, kakor jih pokvari nezmeren užitek alkohola. Podpirajte delo šole posebno vi starši. Nikdar ne dajajte otrokom vina, še manj pa žganja. Nikoli ne vlivajte otrokom v čaj žganje ali rum, pač pa jim dajte zadostno mleka in kruha. Nikar ne uničujte svojih lastnih otrok.

Mladenič, ne navadi se na gostilne. Sploh se ogibaj opojnih pijač vsaj tako dolgo, da si telesno razviti, pa ima telo dovolj odporne moči zoper opojno pijačo prav zmerno zavžito. Zoper pogubno nezmernost v pijači pa tudi dozorelo telo nima dovolj odporne moči, pa ji podleže. Ko se pa na nezmernost navadiš, se je skoraj ne boš mogel odvaditi. Skušnja uči, da se nečistnik more izpreobrniti, akoravno težko, pijanec pa skoraj nikdar.

Mladenič, sedaj si še popolno trezen, blag, plemenit, zdrav in vesel. Čast in dika si našemu narodu. Kaj pa mladenič udan pijanosti? Kako je surov, kako neotesan, kako ostuden! Prava sramota za ves narod! Nikar ne postani taka grdoba! Da tako globoko ne padeš, ostani popolnoma zdržen celo življenje, ali vsaj do svojega osemnajstega leta!

2. Da, popolna zdržnost od opojnih pijač! O ko bi mogla postati splošna! Nekateri ljudje so pred Bogom in pred svojo dušo dolžni biti popolni abstinenti, mnogim se pa popolna zdržnost nujno svetuje.

Popolna zdržnost od vsake opojne pijače mora skleniti mladenič ali mož pijanec. Druge pomoči ni, ako hoče, da se te nesreče reši. Ni dovolj, da obljubiš zmernost, ker nisi več v stanu, da bi jo držal. Kakor začneš piti, se ne boš mogel več premagati, ker so tvoji živci popolnoma, ali vsaj skoraj popolnoma opešali, pa nimaš nobene odporne moči. Alkohol je strašen nasilnež, vjetega, uklenjenega te ima. Za te ni druge pomoči: ostani v grehu in sramoti in surovosti in nesreči, ali pa se pijači popolnoma odpovej. Nekoliko časa bo težko, toda kmalu ti bo zdržnost dosti lahka, pa boš zdrav in vesel.

Popolna zdržnost je tudi otrokom in nedoraslim mladeničem vsekako potrebna. Starši, bodite o tem prepričani! Čuvajte otroke, da kam ne zabredejo. Ne jemajte nedoraslih v tovarišijo in gostije, kjer se pije in pije. Zanesem se, da sami ne boste otrokom opojnih pijač ponujali, in jih v nesrečo pehali. Starejši mladeniči pazite na mlajše in jih ne zapeljajte v nezmernost! Tako zahteva od vas prava krščanska ljubezen. Sami bodite vedno trezni, pa boste tako tudi s svojim lepim zgledom na mlajše fantičke vplivali.

Nujno se pa popolna zdržnost priporoča vsem ženskam. Kako me zapeče, ko ob času birmovanja zvem, da v tej ali oni župniji tudi dekleta po gostilnah posedajo in celo pozno v noč s fanti nečedne pesmi

pojo. Kako me zapeče, ko ob istem času včasih čujem, da ženske celo žganje pijo in se marsikatera upijani. Dekletom in ženskam, posebno vam materam, nujno priporočam popolno zdržnost od vina in žganja. Čujte matere, ko ste v blagoslovljenem stanju! Ako pijete vino ali žganje, pride strupeni alkohol v vašo kri in taka zastrupljena kri je hrana vašemu otroku. Ali se more zdravo razvijati? Ali ne dobi od svoje nespametne matere kal bolezni in morda kmalu umrje, ali pa nobenega pravega življenja nima? Matere, ki doje, si z alkoholom spridijo mleko in z njim dojenčka.

3. Družba treznosti.

Po tem važnem pouku pa pride vprašanje, kaj naj storimo, da resno prizadevanje za treznost postane med nami splošno, da grdo pijančevanje popolnoma zatremo?

No, kaj? Človek prepuščen sam sebi težko vztraja, navadno kmalu opeša, posebno ako ima pred seboj in okoli sebe bolj slabe, nasprotno zglede. Ti ga zamamijo. Bolj močan pa je človek v društvu z enakomislečimi tovariši. Drug drugega nosijo, izpodbujajo, varujejo. Mora pa biti društvo dobro zasnovano.

S tega razloga naj staro društvo treznosti zopet oživimo. Da bo pa bolj uspešno, naj ima več oddelkov. Posebej naj bo društvo treznosti in posebej društvo popolne zdržnosti.

V društvu treznosti se udje zavežejo, da bodo opojne pijače uživali zmerno in se nikdar ne bodo upijanili, zlasti pa, da bodo delali zoper pijančevanje povsod, v družini, v soseski, v celi župniji. To naj si štejejo v čast, pijanost pa v veliko sramoto. To društvo ima dva oddelka in sicer posebej za moške, posebej za ženske. Vsak oddelek ima svoje načelništvo, ki naj društvo vodi in poživlja.

Za popolne abstinate je posebno društvo. Le-ti se zavežejo, da ne bodo nikdar pili ne vina, ne žganja. V to društvo vabim vse one mladeniče in može, ki so tako nesrečni, da pijančujejo in jih alkohol hitro premoti in premaga. Zdramite se in skrbite ne le za svojo neumrjočo dušo, ampak tudi za telesno zdravje, za srečno družino in za lastno dobro ime.

Dvojno društvo za treznost in ono za popolno zdržnost naj se ustanovi prav v vsaki župniji. Ako bi bilo pa popolnih zdržnikov premalo, se imena dotičnih pošljejo društvu »Sveta vojska« v Ljubljani.

Za otroke pa naj ostane društvo »Mladi junak«, ki naj že šolske otroke pouči o nevarnosti alkohola in jim v dno sreča zasadi trdni sklep, da se bodo sedaj zdrževali od vsake opojne pijače, pozneje pa vsaj zmernost v polnem obsegu držali.

Sedaj pa na noge! Mladeniči, posebno Orli in može, posebno oni od Apostolstva mož, vstopite v eno teh društev in za vstop spodbujajte drug drugega! Dekleta, posebno one iz Marijine družbe, pa žene in matere, vstopite v čim večjem številu v družbo popolne zdržnosti, vse pa v družbo treznosti!

Potrebno navodilo vam bodo dali vaši duhovni pastirji, katerim pri tem prevažnem delu radi pomagajte.

Sedaj vas pa vse izročim varstvu sv. Janeza Krstnika, ki naj bo varuh vseh naših treznostnih društev.

Pozdrav in blagoslov vsem!

V Ljubljani, na pepelnico, dne 2. marca 1927.

† Anton Bonaventura,
škof.

Ta pastirski list naj se prebere vernikom tekom postnega časa.

Duhovnikom o delu za treznost.

Gibanje za treznost se je v naši škofiji začelo lepo razvijati ob času knezoškofa dr. Jakoba Missia od leta 1887. in naprej. Toda sistematično delovanje je kmalu zaspalo. Ko sem o priliki birmovanja gledal zapisnike članov te bratovščine, sem opazil, da je po prvi gorečnosti bratovščina pojemale in da so bile vanjo zapisane skoraj samo ženske.

Društvo dobroteljnosti je to bratovščino zopet poživilo in sicer v prvih letih sedanjega stoletja. Tudi listi, n. pr. »Piščalka«, »Zlata doba«, so jo močno priporočevali. Na katoliških shodih se je govorilo o treznosti. Naša prva in posebno tretja sinoda sta o tej zadevi razpravljali. Na duhovniških sestankih se je o treznosti večkrat govorilo. Društvo »Sveta vojska« se že nad 20 let bori za popolno zdržnost od opojnih pijač. Celo pri otrokih se je delo začelo, kar je tudi vlada naročila. Imamo liste »Prerod« in »Mladi junak«, ki delata propagando za treznost. Pri naših društvih imamo posebne abstinenčne odseke. Orlom se treznost še prav posebno priporoča.

Iz tega posnamem, da je pri nas pri duhovnih pastirjih in pri ljudstvu prav mnogo dobre volje za treznost zoper pijančevanje. Vendar pa se čujejo bridke pritožbe o neznatnem uspehu plemenitega dela. Kako naj pomagamo?

Mislim, da bi bolje uspeli, ako po družbah zanesemo zanimanje v vsako hišo, v vsako dušo. Gospodje, iz ljubezni do neumrjočih duš in iz ljubezni do našega ljudstva storite to, kar vam v današnjem škofijskem listu nujno naročam.

1. Prečitajte vernikom dotični pastirski list prav počasi, glasno in razumljivo.

2. Točno preglejte pravila za družbo treznosti. Na nedavnem sestanku so prijatelji ljudstva soglasno sklenili: a) naj se ustanovi družba treznosti za vsak spol posebej, ki naj ima svoje vodstvo, b) družba za popolno zdržnost, namreč »Sveta vojska« naj bo tudi zase. V tem smislu so sestavljena pravila.

3. Ko ste pastirski list prečitali in morda kaj obrazložili, povabite vernike, naj se zglase za vstop v družbo. Uredite družbo za moške, eno za ženske in zberite popolne abstinentne. Določite dan izvolitve odbornikov, ki naj volijo tajnika in blagajnika. Pripravite zapisnike za člane in za

prispevke, namreč 2 Din letno. Ustanovitev in število članov moških in ženskih prijavitelj ordinariatu. Sedaj kaj, potem pa vsako leto o sv. Janezu Krstniku. Ko dobi ordinariat poročilo, bo društvo kanonično ustanovil in poslal dotično diplomu. Ako bo kaj abstinentov, naj imajo svoj odsek; imena in število naj se sporoči društvu »Sveta vojska« v Ljubljani (Poljanski nasip 10).

Društvo »Mladih junakov« vodite, kakor do sedaj in podpirajte v tem prizadevanju učiteljstvo. Složno delo bo uspevalo.

4. Mesečne seje imejte gotovo. Kar stalen dan si za to določite. Na teh sejah morate iskati načinov, kako bi posamezne pijance pridobili za popolno zdržnost; one pa, ki so še zmerni, za družbo treznosti, da se bolj gotovo obvarujejo. Zanesite to misel posebno med Orle, Marijine kongregacije, v tretji red, v prosvetna društva, v Apostolstvo mož.

5. Misli za razne govore Vam podaja:

- a) Pastirski list škofa Missije v »Škof. listu« l. 1887., pg. 9—15.
- b) Nekaj misli duhovnikom v novem letu 1906., »Škofijski list« pg. 9—10.
- c) Moj pastirski list v letu 1912., »Škofijski list« pg. 117—126.
- d) V knjigi »Mladeničem«, drugi zvezek pg. 62—89.
- e) Tretja sinoda, str. 116—117.
- f) Katoliški shod l. 1923., str. 295—302.
- g) »Prerod« ima že polnih 5 letnikov, letos izhaja 6. letnik, pri naša mnogo zanimivega, porabnega gradiva (izdaja ga »Sveta vojska«, Ljubljana, Poljanski nasip 10, stane 28 Din).
- h) »Mladi junak« za šolsko mladino.

Gospodje, prosim Vas, po tem navodilu organizirajte prepotrebno delo in sicer v vsaki župniji brez izjeme. Res, spočetka bo težko. Ko pa bo sestavljen odbor, bodo knjige urejene in določeni mesečni sestanki, pa ne bo več veliko dela, le drezati bo vedno treba.

Sv. Janez Krstnik, prosi za nas!

V Ljubljani, na pepelnico, dne 2. marca 1927.

† Anton Bonaventura,
škof.

I.

»Treznost«, družba zoper pijančevanje.

Pravila.

1. Namen.

§ 1. Namen družbe treznosti je stalen, odločen boj zoper pijančevanje.

2. Ustroj.

§ 2. Društvo se mora ustanoviti v vsaki župniji. Ima dva oddelka. Eden je samo za moške, drugi samo za ženske. Vsak oddelek ima svoj odbor.

§ 3. Predsednik obojnega odbora je župnik ali drugi od njega pooblaščen duhovnik. Ima pa odbor pet članov, ki naj bi bili kolikor mogoče iz raznih vasi. Ako je vasi veliko, se more za vsako večjo vas izbrati še en odbornik.

§ 4. Prve člane sprejme župnik. Člani izbere izmed sebe odbornike. Izvolitev velja za tri leta. Pri novi volitvi se morejo izvoliti tudi stari odborniki. Odborniki izbere tajnika in blagajnika. Obenem si preskrbe potrebne knjige za člane in za članske prispevke. Oni sprejemajo nove člane.

§ 5. Odbor ima vsak mesec sejo. Posvetuje se o stanju društva in o pripomočkih, da društvo uspeva na znotraj in se razširja na zunaj. Razgovarja se o prilikah za pijačevanje, o gostilnah, o pijancih in o drugih potrebnih stvareh. Tajnik sestavi zapisnik in ga na prihodnji seji prečita.

§ 6. Vsak član prispeva za pokritje stroškov po 2 dinarja na leto. En dinar ostane doma, eden se pa pošlje v Ljubljano glavnemu vodstvu.

§ 7. Sredstva so: 1. naravna, namreč pouk, predavanja, list »Prerod«, zborovanja, vplivanje na starše, na delodajalce, na razne oblasti in drugo; 2. nadnaravna: molitev, cerkveni govori, večkratno prejemanje sv. zakramentov.

3. Osrednje vodstvo.

§ 8. V Ljubljani je osrednje vodstvo. Škof imenuje vrhovnega voditelja za vso škofijo. Voditelj si izbere tajnika in blagajnika. Ako bo potrebno, si pridruži potrebno število odbornikov.

§ 9. Voditelj skrbi, da se družba po župnijah razvija in da pravilno deluje. On vodi točno statistiko o stanju treznostne družbe po škofiji. Zato mu mora vsaka družba letno ob prazniku sv. Janeza Krstnika sporočiti o stanju gibanja po svoji župniji in poslati zapovedani prispevek.

4. Patron.

§ 10. Družba je pod varstvom sv. Janeza Krstnika. Svojo posebno slovesnost opravi tega dne, ako je ta praznik v nedeljo, ali pa v nedeljo po prazniku. Priporoča se sv. obhajilo vseh članov in primeren govor pri dopoldanskih božjih službah.

II.

»Sveta vojska«.

»Sveta vojska« je posebno društvo z namenom pospeševati popolno abstinenco.

To društvo je tudi cerkveno in ima pravila potrjena od ordinariata dne 8. junija 1912. Tudi za njo veljajo odpustki, kakor jih sedaj razglasujem.

Ima sedež v Ljubljani na Poljanskem nasipu št. 10. More ustanavljati podružnice po vseh župnijah naše škofije. Da pride do podružnic, sem že zgoraj omenil, da pridobivajte članov, ime pošljite društvu v Ljubljani in ako bo v kaki župniji zadostno število članov, morete ustanoviti podružnico.

Dokler pa tega ni, skrbite tudi za nje po možnosti, da jim ohranite dobro voljo.

Društvo »Sveta vojska« ima svoja pravila in bogat pravilnik. Sedaj hoče izdati posebno knjigo o alkoholnem vprašanju in zgodovino protialkoholnega gibanja v Sloveniji.

III.

»Mladi junak« je zveza šolske mladine z obvezo, varovati se opojnih pijač. To zvezo naj pospešujejo gg. veroučitelji s pomočjo učiteljstva. Trud se bo dobro izplačal.

V Ljubljani, na pepelnico, dne 2. marca 1927.

† Anton Bonaventura,

škof.

Odpustki za družbo treznosti.

Z dekretom z dne 27. novembra 1888 so papež Leo XIII. družbi treznosti v ljubljanski škofiji podelili sledeče odpustke:

1. Popolne odpustke:

- a) na dan vstopa, ako prejmo sv. zakramente;
- b) ob smrtni uri, ako prejmo sv. zakramente, ali vsaj ime Jezus skesano izgovore, ali ako ne morejo z ustmi, da ga vsaj v srcu zakličejo;
- c) ravno tako vsem, ki na glavni praznik ali katerikoli dan v csmuni prejmo sv. zakramente, obišejo svojo župno cerkev, ali pa, ako je predaleč, katerokoli podružnico in tam opravijo molitve — navadno 5 krat Oče naš in Češčena Marija — po namenu sv. Očeta.

2. Odpustke 7 let in 7 kvadragen, ako vsaj skesanega srca na štiri določene dneve v letu opravijo nekoliko molitev v župni cerkvi, ali ako je preveč oddaljena, v katerikoli podružni cerkvi. Te 4 dneve si člani sami izbero; škof jih pa potrdi. Da bo po vsej škofiji enako, priporočim 4 kvatrne nedelje.

3. Odpustke 60 dni, kadarkoli so udje pri sv. maši opravljeni v imenu te bratovščine, kadarkoli so pri kaki procesiji, ki jo je škof dovolil, ali kadar spremijo sv. Rešnje Telo, ki se nese k bolniku, ali pa, če tega ne morejo, ako na glas zvona izmolijo enkrat »Oče naš« in »Češčena Marija«, ali pa petkrat za pokojne člane te bratovščine, ali pa kadarkoli opravijo kako pobožno delo ali delo ljubezni.

Zapomnite si te odpustke in si jih kar največ mogoče pridobivajte.

V Ljubljani, na pepelnico, dne 2. marca 1927.

† Anton Bonaventura,
škof.

16.

Izpiti mladih duhovnikov v smislu kan. 130.

Za letošnje izpite se določa sledeča tvarina:

I.

Iz osnovnega bogoslovja: De Ecclesia. — **Iz dogmatike:** De actu fidei eiusque proprietatibus; de necessitate gratiae actualis, eius relatione ad naturam, de dispensatione eius, de iustificationis natura et effectibus formalibus gratiae sanctificantis; de visione beatifica; de sanctitate Christi; de sacerdotio Christi; de divina maternitate B. M. V. deque privilegiis eam sequentibus; de ss. Eucharistiae sacramento, de confessione sacramentali; de contritione et attritione.

II.

Iz biblične vede: Stari zakon. Posebni uvod v knjige Starega zakona. — Eksegeza prvih 50 psalmov. — Novi zakon. Uvod v evangelije in katoliške liste. — Eksegeza 1. in 4. evangelija ter lista sv. Jakoba.

III.

Iz meralne teologije: De principiis Theol. moralis (Noldin). — De septimo et octavo Decalogi praecepto (Noldin).

Iz pastoralne teologije: O sv. maši in o zakramentih.

Iz cerkvenega prava: De matrimonio (Can. 1012—1143; 1960—1992). De beneficiis et administratione bonorum ecclesiasticorum (Can. 1409 do 1551).

Izpiti iz vseh treh skupin se bodo vršili v torek 4. oktobra 1927 v avlah teološke fakultete (Alojzijevišče). Začetek ob o s m i h.

17.

Varianda et addenda in Directorio liturgico a. 1927.

Die 26. April, fer. 3. — In 2. Vesp. com. seq. (Ant. O Doctor). — Extra Labac.: Vesp. de seq. (ad Magnif. Ant. O Doctor), com. praec.

In Martyrol. 1. l.: Sancti Petri Canisii, sacerdotis e Societate Jesu, Confessoris atque Ecclesiae Doctoris, qui duodecimo Kalendas Januarii migravit ad Dominum.

Die 27. April, fer. 4. S. Petri Canisii C. D., dup., e. a. Off. ord. ut in fol. novo; LL. 1. Noct. Incip. Act. App.; com. Oct. S. Georg. in Ld. et M. In medio Eccles. (Or. ppr.), Cr. — Vesp. a. Cap. de seq. (mtv.), com. praec. (Ant. O Doctor), Oct. S. Georg. et S. Vitalis M. — Extra Labac. oia ut supra, omitta com. Oct. S. Georg., LL. 1. Noct. e Script. occur.

Ad diem 25. Junii: Ubi cras celebratur solemnitas in hon. SS. Cordis, cantetur M. votiva solemnitas de SS. Corde Jesu cum Gl. et Cr. atque cum com. et ult. Ev. Dom., concio sit de SS. Corde (in ecclesia, ubi praeter Missam votiv. est alia Missa de Dom. cantata vel convent., in M. vot. nulla fit commemoratio Dom.); post meridiem SSMum per unam horam publicae adorationi exponatur cum litanis cantat. de SS. Corde et benedictione cum SSMo in fine. (Synod. dioec. Labac. II. pag. 33.)

Die 23. Nov., fer. 4. — Vesp. a. Cap. de seq., mtv., ad Magnif. Ant. O Doctor (Or., Deus, qui s. Joannem, Confessorem tuum atque Doctorem etc. ut in Br.), com. praec. et S. Chrysogoni M.; Compl. de fer.

In Martyrol. die 24. Octobr.: Sancti Joannis a Cruce Confessoris et Ecclesiae Doctoris, sanctae Teresiae in Carmelitarum reformatione socii; cuius dies natalis decimo nono Kalendas Januarii recensetur.

Die 24. Nov., fer. 5. S. Joannis a Cruce C. D., dup., e. a. Off. ord. (L. 6. in fine varianda ut in fol. novo); in 3. Noct. homil. de coi Doct. 1. l.; L. 9. et com. S. Chrysogoni* in Ld. et M. In medio Eccl. (Or. ppr.), Cr. — Vesp. a. Cap. de seq., com. praec. (Ant. O Doctor).

In Martyrol. die 14. Decembr.: Ubédae, in Hispania, natalis sancti Joannis a Cruce Confessoris et Ecclesiae Doctoris, qui fuit sanctae Teresiae in Carmelitarum reformatione socius. Ipsius tamen festivitas agitur octavo Kalendas decembris.

In Martyrol. die 21. Decembr., secundo loco: Friburgi Helvetiorum Natalis sancti Petri Canisii, sacerdotis e Societate Jesu et Confessoris, doctrina et sanctitate praeclari, qui difficillimis Germaniae temporibus fidem catholicam strenue defendit ac propagavit. Eum vero Pius XI., Pontifex Maximus, sanctorum catálogo adscripsit simulque Doctorem Universalis Ecclesiae declaravit; et ipsius festum quinto Kalendas Maji agendum esse decrevit.

Formularji za breviri in misale naj se naročajo neposredno v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani, najboljše potom dekanijških uradov.

Gg. duhovniki, ki ne bi mogli dobiti pravočasno officija sv. Petra Kanizija, naj 27. aprila molijo, kakor je določeno v direktoriju. Za officij sv. Janeza od

Križa pa ne bo treba kupovati novega lista. V molitvi se dostavi beseda »atque Doctorem«; ob koncu šeste lekcije pa se na listič papirja zapiše dostavek: »et Pius XI. ex Sacrorum Rituum Congregationis consulto, universalis Ecclesiae Doctorem declaravit«. Tudi v misalu naj se v molitvi sv. Janeza dostavi »atque Doctorem«; Secreta in Postcommunio pa je de coi Doctorum pro Doctore non Pontifice.

18.

Razne objave.

Vozna ugodnost na železnicah. Po pravilniku, izdanem od ministrstva za promet in odobrenem od ministrskega sveta z dne 13. januarja 1927, bodo v smislu člena 16., al. 4, imeli ugodnost vožnje na železnicah za polovično ceno vsi aktivni duhovniki. Upokojenci uživajo to ugodnost trikrat na leto.

Natančnejša navodila, kako je dajati ugodnosti, bo predpisal minister za promet (člen 38.). O teh se bodo gg. duhovniki obvestili radi vlaganja prošenj.

Škofijsko društvo za varstvo sirot. Župnim uradom se je razposlalo letno poročilo tega društva za l. 1926. Kakor prejšnja leta, tako tudi letos priporoča škofijski ordinariat društvo blagonaklonjenosti gg. duhovnikov in vernega ljudstva.

19.

Slovstvo.

Kušej, dr. Rado. Cerkevno pravo katoliške cerkve s posebnim ozirom na razmere v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Druga predelana in popolnjena izdaja. Ljubljana 1927.. Založba juridične fakultete. Vel. 8°, XVI + 696 strani.

Za to knjigo je prejel škof. ordinariat od dekanata juridične fakultete v Ljubljani z dopisom z dne 24. februarja 1927, št. 82 preds. ex 26/27, sledeče vabilo na naročbo:

Ravnokar je bilo dotiskano prof. Kušēja Cerkevno pravo v drugi predelani in popoljeni izdaji, ki jo je založila zopet juridična fakulteta v Ljubljani. Na 628 straneh je podan celotni sistem cerkvenega prava katoliške, v posebnem dodatku (52 strani) pa kratek, toda celoten pregled cerkvenega prava iztočne cerkve.

V celoti je pisec razporedil snov kar najbolj mogoče po kodeksu. Cerkevna politika je dopolnjena z glavno vsebino pokrajinskih zakonov o verski pripadnosti otrok in o prestopanju v druge vere. Avtor navaja tudi glavna določila vladnega osnutka zakona o medverskih odnošajih.

Poglavja o cerkvenih stanovih, o cerkvenih zvanjih in beneficijah, o redovih, kongregacijah in cerkvenih društvih, o zakonskem (bračnem) in cerkvenoimovinskem pravu so v popolnoma novi redakciji tako razširjena, da knjiga ne bo ustrezala samo učnim svrham, ampak da bo praktičnim juristom in duhovnikom v dušnem pastirstvu lahko nadomeščala drage priročnike v tujih jezikih. Skupno obsega knjiga nad 200 strani več kakor prva izdaja. Pisec, založba in tiskarna so posvečali vso skrb tudi lepi zunanji obliki.

Navzlic visokim stroškom daje fakulteta knjigo tistim reflektantom, ki jo naroče vsaj do 15. maja 1927 neposredno pri podpisanim dekanatu, po izredno ugodni ceni, in sicer za lično in solidno v polplatno vezan izvod po 125 Din, za broširan izvod pa po 115 Din, dočim bo znašala knjigotržna cena 150 odn. 135 Din.

Ker knjiga ne podaje samo cerkvenopravnih predpisov, ampak se bavi tudi z aktualnimi problemi (patronati in država, odkup bire, verski zaklad, kongrua itd.), bodo z njo izpolnjene obširne vrzeli v naši domači strokovni literaturi, osobito, ker se

pisec v vseh važnih vprašanjih ozira tudi na partikularnopravne posebnosti naših pokrajin.

Knjigo škof. ordinariat priporoča gg. duhovnikom ter daje s tem dovoljenje, da se sme za župne urade naročiti na cerkvene stroške. Naročniki naj se priglasijo čimprej škof. ordinariatu, ki bo oskrbel naročene izvode.

Latinsko-slovenski slovar. Sestavil prof. dr. Fr. Brađač, docent za klas. filologijo na univerzi v Ljubljani. 1926. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Mala 8°, 500 strani. — Slovar, dasi je sestavljen v prvi vrsti za srednje šole, bodi tudi gg. duhovnikom priporočen, ker ga bodo pogostokrat lahko rabili n. pr. pri čitanju papeških enciklik.

20.

Konkurzni razpis.

Z okrožnico z dne 16. februarja 1927 št. 666 je bila razpisana župnija **K r o p a**.

Z okrožnico z dne 28. februarja 1927 št. 865 je bila razpisana župnija **Z g o r n j i T u h i n j**.

Razpisuje se župnija **B u č k a** v leskovški dekaniji.

Pravilno opremljene prošnje je nasloviti na škofijski ordinariat v Ljubljani in poslati na isti naslov.

Kot zaključni rok za vlaganje prošenj se določa 5. april 1927.

21.

Škofijska kronika.

Podeljene so župnije: Polhov gradec Janezu Štruklju, župniku v Zgornjem Tuhinju; Črni vrh nad Polhovim gradcem Janezu Dovču, župnemu upravitelju ondi; Stara Oslica Ivanu Gogali, župnemu upravitelju ondi; Preska Valentinu Oblaku, župniku v Kropi.

Umeščen je bil dne 25. februarja 1927 na župnijo Zasip Anton Demšar.

Premeščen je bil Jožef Koželj, župni upravitelj na Sinjem vrhu, za kaplana v Kostanjevico.

Imenovan je bil za ekskurendo-upravitelja župnije Sinji vrh Lavrencij Kos, župni upravitelj na Vinici.

Odšel je v Francijo med slovenske delavce Valentin Zupančič, bivši župnik v Polhovem gradu. (Naslov: M. l'Abbé V. Z., Aumonier d'emigration Slovène, Bruay en Artois, P. d. C. France.)

Prvo tonzuro so prejeli dne 5. marca 1927 bogoslovci: Alojzij Golobič iz Semeča, Tomaž Holmar iz Gospe Svete, Stanislav Sršič iz krške škofije.

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 12. marca 1927.

Vsebina: 15. Pastirski list o treznosti in navodila. — 16. Izpiti mladih duhovnikov. — 17. Varianda et addenda in Directorio liturgico. — 18. Razne objave. — 19. Slovstvo. — 20. Konkurni razpis. — 21. Škofijska kronika.